

Verlag Wetenschappelijke Commissie 9 oktober 2008

– UGent, 't Pand, Gent–

Aanwezig:

Kris Cooreman, Nancy Fockedeey (verslag), Rudy Herman, Colin Janssen (voorzitter), Frank Maes, Jan Mees, Filip Meysman, Jaak Monbaliu, Maarten Raes, Jurgen Tack, Gilbert Van Stappen, Filip Volckaert, Wim Vyverman

Verontschuldigd:

Tom Artois, Nathalie Balcaen, Natalie Beenaerts, Jean Berlamont, An Cliquet, David Cox, Guido Dumon, Anton Ervynck, Brigitte Lauwaert, Frank Mostaert, Georges Pichot, Marnix Pieters, Koen Sabbe, Jan Seys, Eric Toorman, René Van Grieken, Fabienne Vanderstraeten, Ann Vanreusel, Magda Vincx.

Voorzitter Colin Janssen opent de vergadering en heet iedereen welkom. Er is de melding dat Fabienne Vanderstraeten, afgevaardigde voor de Vlaamse overheid – Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur & Energie in de Wetenschappelijke Commissie, van werk is veranderd. We zoeken dus een nieuwe vertegenwoordiger. Filip Meysman is de nieuwe vertegenwoordiger voor de VUB (Frank Dehairs wordt plaatsvervanger). Ook wordt de volgorde van de agenda wat door elkaar gehaald omwille van het feit dat enkele mensen sneller wegmoeten (1, 2, 3, 5, 6, 4, 7, ...)

1. Goedkeuring verslag vorige vergadering van 13 juni 2008 (zie bijlage): geen opmerkingen

2. Bijkomende agendapunten: geen

3. Beslissingen van de Raad van Bestuur van het VLIZ

De Raad van Bestuur heeft kennis genomen van de open vergadering van 13 juni en heeft alle adviezen gevolgd.

De Raad van Bestuur heeft toestemming gegeven aan VLIZ om lid te worden van het hernieuwde MARS-netwerk. Het voormalige Europese netwerk van mariene onderzoeksstations zal een nieuwe vereniging opstarten onder het Nederlandse recht en zal o.a. de Networks of Excellence MarBEF en Marine Genomics Europe behelzen.

Op de Raad van Bestuur werd de nieuwe procedure voor de Prijs Delcroix besproken en de beslissing van de WC werd goedgekeurd.

5. Eerste agendering advies werkplan 2010-2014

- doelstellingen, kerntaken, activiteiten VLIZ**
- samenstelling en rol Wetenschappelijke Commissie**

VLIZ krijgt de financiering via 5-jaarlijkse beheersovereenkomsten (BHOV) met de Vlaamse Overheid (1999-2004; 2005-2009). Eind 2009 loopt de tweede BHOV af en in de loop van 2009 zal het VLIZ doorgelicht worden. Rudy Herman van EWI licht de procedure toe. De doorlichting zal op een analoge manier gebeuren als in 2004. VLIZ wordt gevraagd een zelfanalyse te doen en hun perceptie van de performantie-indicatoren weer te geven. Een consultant (m.b.v. een 4-tal experts en d.m.v. interviews met VLIZ leden en klanten)

zal daarna een evaluatie opstellen. Vervolgens komt er de mededeling aan de Vlaamse regering. De procedure zal starten in februari-maart 2009.

Jan Mees meldt dat de zelfanalyse volgende elementen bevat: (1) een terugblik + (2) een toekomstvisie (welke activiteiten versterken en/of afbouwen). Er zullen verschillende mogelijke scenario's uitgeschreven worden i.k.v. een ev. dotatieverhoging. Jan Mees wil in deze zelfanalyse een actieve rol door de leden van de Wetenschappelijke Commissie.

Oproep aan de leden van de WC:

Jan Mees richt een schrijven aan alle leden van de Wetenschappelijke Commissie met de vraag opmerkingen en suggesties op de huidige beschreven activiteiten door te sturen (zie e-mail van 29/10/2008). Tegen 15/11/2008 wordt een input verwacht. Al deze reacties zullen worden besproken op de december-vergadering van de WC (11.12.2008). Vervolgens gaat het WC-advies naar de Raad van Bestuur.

Verschillende leden van de Wetenschappelijke Commissie stellen vragen en geven reacties. Er ontstaat een levendige discussie, zoals hieronder geschetst:

Jan Mees licht toe dat het enige kader waarbinnen VLIZ móet werken in het Jaarboek 2007 staat beschreven (zie p10-12): 4 strategische objectieven (herschreven na de eerste beheersovereenkomst), 10 achterliggende principes en 7 hoofdactiviteiten hoe VLIZ de strategische objectieven invult.

+ VLIZ laat zich bijstaan voor alle wetenschappelijk werk door een WC

+ VLIZ kan werken met ad-hoc commissies voor advies rond specifieke thema's (dit is vb. gebeurd bij de opstartperiode, bij de uitbouw van de bib, bij het uitdenken van het nieuwe schip).

Colin Janssen lanceert enkele vb.:

- Er is evolutie te zien in de activiteiten van VLIZ tijdens de laatste 5 jaar: men is meer internationaal gaan werken. Is dat een goede evolutie?

- Moeten we niet beter overstappen van ad-hoc commissies naar thematische (disciplinaire en interdisciplinaire) panels. Deze kunnen dan bv. 1 keer per jaar bijeenkomen op een workshop: Vlaamse experts ontmoeten elkaar en brainstormen over hun discipline of thema.

Kris Cooreman mist de term 'monitoring' in deze verklaringen. Voordeel is dat er heel gemakkelijk onderzoek kan gekoppeld worden aan monitoring, dat dan gebeurt in de rand van de monitoringsactiviteiten. Colin Jansen repliceert niet teveel te gaan specificeren. Jan Mees verwijst naar vorige discussies in de WC. Er is de 'grijze zone' van onderzoek/monitoring: mag VLIZ dat wel doen? Zo ontstaat er competitie met universiteiten, administraties, consultingbureaus, e.a. Dit moet uitgesproken worden!

Kris Coreman duidt op de vaagheid rond 'informatie voor het beleid'. Jan Mees duidt erop dat VLIZ geen beleidsadviesfunctie heeft! Dit werd uit de eerste beheersovereenkomst geschrappt. VLIZ zorgt enkel voor informatieverstrekking naar het beleid en het beleidsadvies toe. Colin Janssen beweert dat advies en neutraliteit niet te koppelen is!

Filip Meysman analyseert de laatste 5 jaar marien onderzoek: (1) Er is steeds meer remote sensing, meer modellering in het onderzoek terug te vinden. Tot nu toe doet VLIZ enkel inventarisatie van 'oude' type data. Suggestie om ook software, modellen, etc. te gaan inventariseren en te capteren. (2) Klimaatonderzoek / rol van klimaat op zee en omgekeerd is niet aanwezig in Vlaanderen.

Jan Mees repliceert: (1) Er is inderdaad nog een brede waaier aan data die niet voldoende behandeld worden op het VLIZ. VLIZ groeide in een richting van 'eenvoudig' databeheer naar het aanreiken van deze data naar eindgebruikers/onderzoekers in een afgeleide vorm. Hij pleit voor een Cel 'data-analyse' binnen VLIZ die een extractie kan maken uit de

databanken en een vooranalyse kan aanreiken aan onderzoekers. Hier zitten we op de rand van onderzoek (=spanningsveld)! Modaliteiten zouden goed moeten afgesproken worden. We kunnen in de zelfanalyse bv. pleiten voor 150.000 EUR per jaar extra voor data-mining. Dit moet gedragen worden door de WC. Jaak Monbaliu en Filip Meysman merken op dat deze data-mining zeker moet gestuurd worden! Dit kan bv. door de WC of een ad-hoc panel. (2) Er zou een panel kunnen opgericht worden rond het thema "klimaten en oceanen". Deze kan op Vlaams niveau ev. dienen als forum dat over dit thema de krachten bundelt en dat dit soort onderzoek op de agenda plaatst. Algemeen zouden panels kunnen opgestart worden rond de thema's uit 'Navigating the future': in evenveel commissies die gestructureerde input geven op Vlaams niveau. EU pikt deze visie om hun onderzoeksprogramma's op te stellen.

Jan Mees lanceert nog een ander idee: Hij verduidelijkt dat de initiële set doelstellingen (in 2001) het resultaat waren van een rondvraag bij wetenschappers. Deze werden, waar nodig, in de tweede BHOV aangepast. Maar nu in 2009 zijn de omstandigheden waarschijnlijk weer anders? Is er een nood aan een nieuwe vraagronde bij wetenschappers?

Jaak Mombaliu: goed om de eerste reeks en tweede reeks doelstellingen door te sturen naar de leden van de WC om goed de evolutie te zien bij het denkwerk naar nieuwe noden, doelstellingen en taken (*mee met e-mail van 29/10/08*).

Jan Mees geeft nog een aantal voorbeelden om over na te denken: volgende zaken kunnen bv. ingeschreven worden in onze doelstellingen:

- streven naar een wetenschappelijk zeeonderzoeksprogramma.
- streven naar de opvolging van een Marine Genomics
- ...

Colin Janssen: leg ook eens uw oor te luisteren bij collega's die hier vandaag niet aan tafel zitten. We willen een brede groep bereiken met onze oproep!

Jan Mees duidt op een ander spanningsveld: Is de Wetenschappelijke Commissie wel representatief voor de wetenschappelijke wereld in Vlaanderen? Is de vertegenwoordiging van de wetenschappers OK zoals ze nu geregeld is? Is de commissie uitgebreid genoeg, moet ze worden ingekrompen? Lopen er ontevreden mensen rond in de Vlaamse mariene onderzoekswereld die geen deel uitmaken van de WC? Misschien vinden sommige mensen dat VLIZ een te select clubje is. Hoe kunnen we ons beter organiseren? Hoe kunnen we beter communiceren? Aan de andere kant is er ook de vaststelling dat er steeds veel verontschuldigen zijn op de vergaderingen (ook op de open vergadering van juni).

Kris Cooreman: Nu zijn sommige universiteiten té groot om maar 1 of enkele vertegenwoordiger te hebben.

Filip Volckaert suggereert om het mandaat te beperken in de tijd. Zodoende krijg je rotatie van vertegenwoordigers binnen een universiteit.

6. Stand van zaken dossier RV Simon Stevin

Goed nieuws van de Vlaamse regering waar het Fonds voor eenmalige investeringsuitgaven op het programma stond en waar de Simon Stevin hoog in deze lijst staat. Rudy Herman licht de financiering toe: Er werd tot nu toe 7 miljoen EUR gereserveerd voor de Simon Stevin. Dit is echter niet voldoende voor de bouw. Het bestek dat opgemaakt werd door het VLIZ spreekt van 11.5 miljoen EUR. Nu is er overleg met DAB Vloot om een gezamenlijke financiering van 3 miljoen EUR op het begroting 2009 vast te zetten. In de week volgend op deze WC is een onderhandeling gepland met Kabinet Peeters. Indien goedgekeurd zal de bouw kunnen starten in 2009. Er moet nog extra financiering van 1.5 miljoen EUR gezocht worden vóór eind 2010 (einde werken). Eerste gesprekken met secr.-generaal zijn begonnen en proces moet afgerond zijn tegen 15

december. Deze mogelijks extra financiering zal moeten opgenomen worden in een nieuwe beheersovereenkomst. Planning: Openbare aanbesteding uitsturen tegen 15 december 2008. Na de zomer 2009 start bouw. Bouwtijd voorzien 1,5 jaar. Tegen eind 2010/begin 2011 klaar en in vaart. Enkele dure apparaten zullen reeds voordien aangeschaft worden (2008–2009): Onderwaterpositioningssysteem en Multibeam echosounder.

Jan Mees: de 1.5 miljoen zou nodig zijn voor de uitvoer van het volledige opgestelde pakket. Als we zullen moeten beknijsbelen, zullen we dat waarschijnlijk doen door te besparen op de nu zeer hoog gestelde geluidnorm. In het bestek werd de ICES-geluidsnorm als doel genomen. Dit is een wetenschappelijke vereiste die rekening houdt met bepaalde onderzoeken (bv. monitoring van zeezoogdieren), maar dit is een niet bindende norm. Ze ligt heel hoog; nu is er geen enkel onderzoeksschip dat voldoet aan deze hoge norm. Ook is deze norm door geen enkele van onze wetenschappers aangevraagd.

Filip Volckaert: Wie is de architect van het schip en is overleg tussendoor mogelijk? Jan Mees: Voor het bestek is niet met plannen gewerkt, alles is beschreven in woorden. De optimale vorm zal worden bepaald door de scheepsbouwers en hun technische medewerkers. DAB Vloot duidt een expert aan die het ontwerp en de bouw zal opvolgen. In het bestek is opgenomen dat de werven expertise moeten hebben in het ontwerpen van wetenschappelijke schepen. Zo zijn er potentieel 4 à 5 Europese potentiële werven + een onbekend aantal internationale werven die zullen kunnen meedingen. Er zal kunnen teruggekoppeld worden naar de wetenschappers, maar er zullen geen nieuwe eisen meer bij kunnen. Enkel terugkoppeling mogelijk om ev. grove misontwerpen te corrigeren.

Jaak Monbaliu: Wat als kosten hoger uitvallen dan het voorziene budget? Jan Mees: VLIZ zal niet kunnen opdraaien voor de hogere kosten. Deze middelen zullen niet in handen van de kleine vzw VLIZ gegeven worden. Ze zullen d.m.v. een beheersovereenkomst aan DAB Vloot gegeven worden voor de bouw van het schip. Overbesteding of onvoorziene kosten zullen moeten opgelost worden door DAB Vloot (maar volgens hun expertise is er nu een realistische schatting). Na het afsluiten van een contract met de werven, moet er voor de afgesproken prijs opgeleverd worden.

Jan Mees bezorgt nieuwkomer Filip Meysman het bestek dat alle wetenschappelijke specificaties bevat (schip, apparatuur en walfaciliteiten).

4. Planning viering 10 jaar VLIZ

In 2009 bestaat VLIZ 10 jaar en dit moet gevierd worden! Jan Mees lanceert de eerste ideeën hieromtrent:

- In 2009 zal alles in het teken staan van 10 jaar VLIZ (speciaal logo, speciale editie Jongerencontactdag, ...).
- Laatste week van november 2009 werd geblokkeerd voor de feestelijkheden. Voorstel voor een tweedaags evenement op 27 en 28/11/2009:

(1) CONCEPT

Basisrandvoorwaarden zijn: 'feestelijk/gezellig', 'multidisciplinair/breedte in aanpak', 'VLIZ als behartiger van zee- en kustonderzoek', 'internationalisering', 'historische lijn: vroeger, nu, toekomst'. Dit kan vertaald worden in een feestelijke tweedaagse:

- * vrijdag 27 november gericht naar kust- en zeewetenschappers & beleid, en opgevat als 'veredelde' breder opgezette JCD (dus veel interactie en mix activ.)

* zaterdag 28 november bestemd voor educatoren, breed publiek en opgevat als thematische dag over verleden en heden van onze zee + tentoonstelling zeeonderzoek

(2) INVULLING

* Vrijdag 27/11:

- VM: 6-tal voordrachten, met tussenin ruime koffiepauze (o.a.: 'Hoe ziet buitenland het zeewetenschappelijk gebeuren in Vlaanderen-België' (Jan de Leeuw?), 'Overzicht 10 jaar VLIZ' (Jan Mees), 'Geschiedenis van mariene wetenschappen' (?), 'Inventaris en geldstromen in zee- en kustwetenschappelijk onderzoek, een update' (Colin Janssen), 'VLIZ als ankerpunt voor internationale oceanografie' (kabinet), 'De kracht van de multi/interdisciplinariteit' (Magda Devos?)

- NM: vijf luiken

*1: inleidende presentatie

*2: gemodereerde rondetafelgesprekken over 'Waar staat het VI/B zee/kustonderzoek en waar moet het heen?' + plenaire synthese

*3: demo's van VLIZ-producten, voorgesteld in carrousel aan rondgeleide groepjes

*4: officieel luik met ministers, gouverneur e.a. (+ opgeluisterd door muziekensemble)+ uitroepen laureaten fotowedstrijd + ludiek verhaal zeeonderzoek nu en vroeger

*5: receptie

* Zaterdag 28/11 (evt. beperken tot namiddag?):

= thematische, inhoudelijke voordrachten die telkens synthese brengen rond bepaald onderwerp (bv. 'Hoe vuil is ons deel van de Noordzee en hoe geëvolueerd?'; 'Hoe wordt het Belgisch deel van de Noordzee nu gebruikt t.o.v. van vroeger?', 'Fysische evolutie van onze kust/zee', 'Historische analyse kustgebeuren', 'Kustdialecten: wat is daar bijzonder aan + hoe geëvolueerd?', etc.)

+ uitgebreide tentoonstelling met demo's van Vlaamse zee- en kustonderzoekers (evt. bijgewerkte opstelling Wetenschapsfeest?)

+ receptie

(3) MOGELIJKE EXTRA'S

- Speciaal jaarboek (bovenop jaarboek 2008): 10 jaar VLIZ (terugblik 10 jaar VLIZ en 10 jaar zeewetenschappen)

- speciaal nummer Grote Rede 26, met o.a. geschiedenis marien onderzoek in België

- speciaal nummer Library Acquisition = Belgische Mariene Bibliografie: sinds 18de eeuw alle zaken die gepubliceerd zijn door Vlaamse wetenschappers bundelen in een gedrukte bibliografie

- fotowedstrijd over zee- en kustonderzoek nu en vroeger (winnaar bekendgemaakt op 27/11 + foto's in VLIZ-kalender 2010 + alle foto's uitgehangen op 27/11)

- vooraf opvragen korte quotes over rol VLIZ bij prominente wetenschappers e.a. (te verwerken in voordrachten + poster)

Filip Volckaert: een boekje met 'vragen en antwoorden' voor het onderwijs

Filip Volckaert: Voormiddag vrijdag 27/11 is té veel beleidgericht. Jonge onderzoekers zullen zich niet aangesproken voelen door het ochtendprogramma. Willen we hen ook bereiken? Colin Jansen: ev. te bereiken door een postersessie te organiseren 'Waar zijn jonge onderzoekers in Vlaanderen/België mee bezig'? Jan Mees: Posters van die dag in A4 te bundelen (state of the art). Gebundeld in thema's, niet alfabetisch, niet per univ.

Locatie: InnovOcean te beperkt (max. 120 personen in theateropstelling)? Ev. met tent aan gebouw? Kursaal Oostende?

Filip Meysman: Speciaal jaarboek 10 jaar VLIZ: wie zal dat lezen? Misschien breder mikken. Colin Janssen: Een uitgebreide zeekrant met zeeweetjes. Meysman: Jongens &

zeewetenschap. Kookboek met inleiding en zeewetenschap erin verweven. Maarten Raes: DVD-film maken rond de geschiedenis van het marien onderzoek in België of compilatie van het huidige marien onderzoek. Filip Meysman: Clipjes over zeeonderzoek; continu laten afspeelen wetenschapsmuseum (cf. clipjes Nederlands onderzoek in Naturalis-Leiden). Jan Mees: Ev. goed idee voor de mogelijks te ontwikkelen "Technopolis-aan-zee": gesprekken met technopolis en zoo voor installatie wetenschapspark op Oosteroever Oostende (zie later in deze WC). Filip Meysman: op deel van de VLIZ-website duidelijk tonen waar het Vlaams/Belgisch zeeonderzoek voor staat: het 'virtueel Vlaams zeeinstituut'.

Oproep aan alle leden van de WC:

Alle ideeën en opmerkingen voor het 10 jaar VLIZ-feest zijn welkom! Gelieve ze over te maken aan Jan Mees. Alle plannen en suggesties zullen dan teruggekoppeld worden op de volgende WC vergadering (11.12.2008).

7. Inrichting walfaciliteiten en aankoop onderzoeksinfrastructuur (zie bijlagen)

Extra financiering van 1.1 miljoen EUR in 2008 en 2009 voor het aankopen, renoveren en inrichten van de nieuwe walfaciliteiten én het renoveren van de bestaande gebouwen van het VLIZ op de Wandelaarkaai.

Ook zal er voor 358.704 EUR wetenschappelijke apparatuur aangekocht worden (debietmeter, opvangbak bodemstalen, 2 CTD's type SBE25 met carrousel, ADCP, filtratieset microbiologie, GAPS onderwaterpositionering).

Filtratieset microbiologie: verschillende groepen vragen ernaar (Brandwondencentrum + KULeuven) + andere groepen tonen ook interesse indien het toestel zou aanwezig zijn

Actiepunt Jan Mees: doorsturen specificaties van het toestel "filtratieset microbiologie" naar Wim Vyverman, Filip Meysman en Filip Volckaert

GAPS (voor nieuw onderzoeksschip, maar ook op Zeeleeuw al toepasbaar): meer flexibel en minder duur dan eerder door de WC goedgekeurd onderwaterpositioneringssysteem

WC keurt dit voorstel tot begrotingswijziging goed (zijnde het pakket 358.704 EUR) onder opschortende voorwaarden dat de "filtratieset microbiologie" goed bevonden wordt door meerdere leden van de Wetenschappelijke Commissie (na toezending info door Jan Mees). Indien noodzakelijk is een overdracht van een deel van het budget naar 2009 mogelijk.

Filip Meysman vraagt of de Simon Stevin 'landers' zal gaan uitzetten. Jan kijkt dit na. Hier zou dan extra budget moeten voorzien worden, maar er is ook het jaarlijkse budget voor apparatuur waar onderzoekers (via de leden van de WC) voorstellen voor kunnen doen.

Filip Meysman vraagt of VLIZ kan aanspraak maken op het Hercules fonds? Jan Mees: Dit fonds dient vooral voor de universiteiten. VITO, VLIZ, etc. hebben andere middelen.

In 2009: 400.000-500.000 EUR voor de tweede renovatiefase van de walfaciliteiten. Ook vragen door wetenschappers: droge laboratoria-faciliteiten, mariene/maritieme conserveringssite (MIOE), aquariumfaciliteiten (Sorgeloos) + zoo van Antwerpen (transit aquarium), experimentele faciliteiten (verschillende onderzoeksgroepen). Bekommernis: zeewatertoevoer (ev. via ILVO?).

Oproep naar alle leden van de Wetenschappelijke Commissie:

Alle ideeën voor de installatie van de walfaciliteiten zijn welkom – Andre Cattrijsse coördineert

8. Plannen Oosteroever Oostende: opportuniteiten nieuwe mariene/maritieme site en clustering

Stad Oostende heeft plannen met de Oosteroever. Jan Mees en Kris Cooreman lichten toe: VLIZ en zijn gebouwen zullen kunnen blijven waar ze zitten. Maar de site van de 'Halve Maan', waar de VLIZ pakhuizen komen, wil men meer toeristisch gaan ontsluiten (o.v.v. een havenmuseum?). Het visserijdok zou voor 1/3 gedempt worden omwille van de mindere visserijactiviteiten. Op het gedempte stuk zou een containerterminal komen. De gebouwen aan de H. Baelskaai zullen worden onteigend. Er zouden luxe-flats komen aan het vuurtorendok (dat een plezierhaven wordt). Daarbij wordt ook een kantoor-wooncomplex gepland.

Het blok tussen de Hendrik Baelskaai, belendend aan het gedempte stuk visserijdok, en de Koninklijke Baan (waar ILVO gelegen is) staat heden ter discussie. Er wordt verwacht van VLIZ en ILVO om de opportuniteiten te onderzoeken om aan de H. Baelskaai op een deel van de ruimte 'iets marien' ("blue valley" – "marine valley") te ontwikkelen. ILVO zal op termijn wegmoeten aan de Koninklijke Baan en naar daar moeten verhuizen. Men laat aanvoelen dat als mariene wetenschappers daar iets willen doen, ze dat nu moeten luchten. VLIZ kan deze vraag kanaliseren. Bv. extra ruimte voorzien voor het VLIZ? Ruimte voor een marien onderzoekscentrum voor de universiteiten? Een groot marien onderzoeksinstituut (zoals Southampton, IFREMER, ...) met basis gekoppeld aan het ILVO? De Vlaamse regering heeft 150 miljoen EUR gereserveerd.

9. Stand van zaken FlandersMarine

De vzw FlandersMarine krijgt stilaan vorm. Jan Mees licht toe: Er komt een officiële inhuldiging op 2 december 2008. De doelstellingen van de vzw zijn: de relatie tussen het onderzoek en de bedrijven te verbeteren, Oostende promoten als plaats voor het installeren van nieuwe mariene/maritieme spin-offs,... De vzw moet een vriendelijke omgeving vormen voor het creëren van spin-offs en de nodige diensten hiertoe faciliteren. Merk op dat deze vzw de nieuwe spin-offs zelf niet zal gaan financieren. Bedrijven die zullen deel uitmaken van de Raad van Bestuur: DEME (voorzitter), Marelec, baggeraars De Nul en Dredging, MarineHarvest, Soresma, Arcadis, IDP, SKB, ...

10. Oproep onderzoek Oostendse Spuikom

Op de Spuikom werd in de jaren 60-70 veel marien onderzoek verricht (zie o.a. de publicatie in Nature door prof. Polk). De eigenaar-beheerder MDK-Afdeling Kust financiert de monitoring van de brakwaterplas m.b.v. meetboeien. In eerste instantie voor de gebruikers van de plas (windsurfers, oesterkweker,...). Maar deze hoogwaardige data (zuurstof, temperatuur, nutriënten,...) worden ondermatig gebruikt door de wetenschappers. De Spuikom moet gezien worden als een experimentele kweekbak: er zitten relatief weinig soorten in een eenvoudig voedselweb. De Spuikom moet gezien worden als een groot aquarium met goede toegankelijkheid. VLIZ heeft er toestemming om met de Zodiak rond te varen.

De vraag wordt gesteld waarom er een eind kwam aan dit onderzoek? Colin Janssen: Toen waren er labo-faciliteiten aanwezig ter plekke; deze zijn nu weg. Kris Coreman: Er

was ook een probleem met een teveel aan nutriënten. Samen met de lage doorstroming leidde dit tot Ulva-bloeien en pH9 tot gevolg.

Oproep aan Vlaamse mariene onderzoekers om meer onderzoek te gaan doen op de Spuikom of de data van de monitoringsboeien te gaan gebruiken.

Filip Meysman komt eens kijken!

Colin Janssen: oproep in kader in "Grote Rede" of "Vlizine"

11. Marine Board updates

De Marine Board publiceerde een nieuwe folder: "EMODNET – The European Marine and Observation Data Network" wat zal doorgestuurd worden naar alle leden van de Wetenschappelijke Commissie. Ook is er het nieuw rapport "The Effects of Anthropogenic Sound on Marine Mammals". Indien er interesse is kan deze laatste ook doorgestuurd worden. Beide zijn te downloaden via www.esf.org/research-areas/marine-board/publications.html

Op het secretariaat van de Marine Board in Oostende komt 6 maand een gedetacheerde vanuit de Europese Commissie werken met als taak: uitzoeken of een adviescommissie voor mariene en maritieme zaken wenselijk zou zijn (een International Panel for Marine and Maritime Affairs; à la IPCC).

De huidige secretaris Niamh Connolly van de Marine Board zal vertrekken en er komt vanaf november 2008 een vacature open.

In het najaar van 2010 wordt door de Marine Board, in samenwerking met ESF en COST, in Italië een mariene biotechnologie-conferentie gepland. Max. 150 deelnemers. Low Cost-High Level conference. Meer info bij Jan Mees.

Er worden een aantal nieuwe werkgroepen opgestart (waarbij Jan Mees steeds Vlaamse experts kan suggereren om mee te doen) over:

- Marine Ecogenomics
- Marine Biotechnology
- Marine Protected Areas

Actiepunt Jan Mees: Info hieromtrent zal nagestuurd worden naar Filip Volckaert, Frank Maes en Madga Vincx.

12. Samenwerking: afdeling Scheepvaartbegeleiding, KMDA, Technopolis, KMFRI

1. Er wordt gewerkt aan een Samenwerkingsovereenkomst met de Afdeling Scheepvaartbegeleiding:

- VLIZ zou instaan voor de archivering van hun gegevens (nu worden deze slechts 6 maand bijgehouden): historische scheepvaartbewegingen bijhouden.
- VLIZ krijgt toegang tot hun data en de vrijheid tot het herverdelen ervan naar de academische wereld (AIS gegevens en radarbeelden). VLIZ zou dan ook het enige aanspreekpunt worden.

Planning is dat deze samenwerkingsovereenkomst dit najaar van start gaat.

Frank Maes vraagt of fouten in de data, zoals uit eerdere studie en gebruik van de data bleek, kunnen doorgegeven worden. Jan Mees ziet hiervoor mogelijkheden door dit probleem voor te leggen op het Overlegplatform.

2. Mogelijke samenwerkingsovereenkomst met de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (KMDA) en Technopolis in functie van het ontwikkelen van een marien wetenschapspark op de Oosteroever in Oostende.

3. Werk maken van een Memory of Understanding met het KMFRI in Mombasa, Kenya (Kenya Marine and Fisheries Research Institute Mombasa Centre). Enkele topmensen van dit instituut zijn gedoctoreerd in België; veel Belgen hebben daar onderzoek gedaan. Bedoeling zou zijn om de datarescue te doen van de samenwerking met Vlaamse wetenschappers. Er wordt een bezoek gepland van een VLIZ-delegatie naar Kenya en een wederbezoek aan Oostende. (Merk op dat het hier niet gaat over de Universiteit van Mombasa).

Frank Maes suggereert om tijdens het werkbezoek in Afrika ook het Marien Instituut van Dar es Salaam (Zanzibar) aan te doen.

13. Geplande bezoeken Ronde van Vlaanderen

Nancy Fockedeley licht toe dat in de komende maanden een bezoek van een uitgebreide VLIZ-delegatie gepland is naar:

- 27/10/2008: Vlaams Instituut voor Onroerend erfgoed (VIOE) – Cel Maritieme Archeologie in Raversijde. Met een voorafgaand bezoek van VIOE medewerkers (bibliotheek en archief van de centrale VIOE-diensten uit Brussel) aan het VLIZ (20/10/2008) ter kennismaking van de werking van IMIS en het Marien data Archief (MDA).
- 28/11/2008: Université de Liège – Interfaculty Center for Marine Research (MARE).
- 4/12/2008: Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek – marien-, kust- en estuariene onderzoekers.

Frank Maes merkt op dat de Ronde van Vlaanderen voor het eerst over de taalgrens gaat en duidt op de misschien wel hogere nood aan meer publicaties in het Engels.

14. Databank maritieme rechtspraak

De Gouverneur van West-Vlaanderen (Paul Breyne) vroeg te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om een databank voor maritieme rechtspraak op te stellen. Frank Maes heeft deze exploratie op zich genomen en vraagt hoe dit nu verder zal geconcretiseerd worden? Het meeste materiaal is geschreven materiaal en vereist dus veel manipulatie bij invoer in de databank. Er is nood aan een persoon die daar moet op werken: contacteren van de rechtbanken, ter hand nemen van de arresten, inscannen en resumeren. Is hier financiering voor? Misschien in te dienen als een IWT of FWO-project? Maar dan ben je afhankelijk van de deadlines. Wel waarschuwt Frank Maes dat de advocatuur mogelijks zou kunnen tegenwerken.

Actiepunten:

- Frank Maes is bereid om een draft stappenplan op te stellen.

- VLIZ faciliteert een vergadering met de mogelijke gebruikers van deze databank maritieme rechtspraak. Daarna volgt er een terugkoppeling naar de Raad van Bestuur.

15. Nieuwe projecten (o.a. EMODNET, Indicatoren Schelde, SCHELDT, CORENET, FOCA)

- EMODNET: VLIZ heeft meegedaan aan de tender.
- Indicatoren Schelde: tender uitgeschreven door Afd. Maritieme toegang om een duurzaamheidsindicatorenset op te stellen voor Schelde in Nederland en Vlaanderen.
- SCHELDT (ex. Stardust en Stardust-II) onder leiding van Prof. Baeyens. VLIZ doet databeheer.
- CORENET: Marie-Curieproject dat 'capacity building' wil stimuleren rond mariene aangelegenheden. VLIZ is kleine partner om in het UNESCO-kantoor een deel van de opleiding te kunnen laten doorgaan.
- FOCA: project met Pont. Univ. Católica de Chile, Santiago. Financiering door Peters (50.000 EUR). Ontwikkelen datasysteem voor Chileense fjorden.

16. Voorbij en geplande evenementen

- **Wetenschapsfeest (17-19 oktober 2008)**
- **Gidsendag (13 december 2008)**
- **Persconferentie ILVO (15 januari 2009)** rond de mogelijkheden van alternatieve visserijtechnieken + feit dat de maaswijdtemeter nu ook wettelijk ingeschreven is als methode voor visserijcontrole (receptie aangeboden door ILVO)
- **Jongerencontactdag 2009 (6 maart 2009)**
- **Ename Center Conference 'Climates of Conservation' (18-21 maart 2009)**
Het 'Ename center' in Oudenaarde organiseert jaarlijks een internationaal symposium en wil dit in 2009 doen rond conservering in het kader van klimaatwijziging en oceanen. Twee van de drie dagen zouden hierbij doorgaan in Oostende. VLIZ staat in voor de praktische organisatie.
- **Seabird Group Conference (27-30 maart 2009)**
- **Littoral 2012:** VLIZ zal in 2012 samen met het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer de internationale conferentie Littoral organiseren. 400-500 deelnemers actief in Coastal Management. VLIZ zal ernaar streven om deze conferenties in Oostende te laten doorgaan. [Goed om te weten: de Coastal Union wordt hervormd tot Coastal platform (en zal IUCC, Encora, e.a. behelzen). Eerste voorzitter wordt Johan Vande Lanotte.]

17. Nieuwe publicaties en andere

- **Grote Rede nr. 22**
- **VLIZ Annual Report 2007** (Engelstalige vertaling Jaarboek 2007; incl. CD Collected reprints 2007)
- **Koers naar Zee; een excursiegids voor het secundair onderwijs**
- **VLIZ Beeldbank:** > 14.000 foto's en 40 filmpjes vrij beschikbaar via www.vliz.be/NL/Infoloket/Infoloket_Multimedia of via de shortlink <http://images.vliz.be>.
- **Nieuwe VLIZ folder:** in voorbereiding
- **Overzicht nieuwe websites en webpagina's**
Nieuwe websites die VLIZ zal gaan hosten:
 - Lifewatch

- POGO (Partnership of Global Oceans)
- Sectie Mariene Biologie van de Universiteit Gent

18. Varia (geen)